

Uvodnik Editorial

Vsako društvo ob ustanovitvi določi področje svojega dela, opiše dolžnosti in pravice, ki jih imajo člani, ipd. V našem društvu dobi vsak član, v obliki kodeksa, tudi zelo jedrnat izvleček teh določil (zapisan je na članski izkaznici). V njem so združena priporočila in dolžnosti slovenskih ornitologov, opazovalcev in proučevalcev ptic. Zatakne pa se že pri tem, uvodnem stavku. Ali lahko društvo predpisuje kodeks tudi nečlanom? Poznam namreč kar nekaj opazovalcev, ki niso člani DOPPS, a jih kodeks, glede na to, kako je napisan, zavezuje. Sicer pa pogledjmo, kakšne so ali naj bi bile dolžnosti, ki nam jih ta ornitološki zakonik predpisuje:

1. točka kodeksa: ... **pred vsemi interesi zastopa interese varstva narave in varstva ptic.**

Kar ne morem verjeti, da morajo biti ornitologom interesi varstva narave in ptic res na prvem mestu. Ob tem se sprašujem, kako to, da terenska dela za atlase trajajo v povprečju deset let? V interesu varstva narave in s tem tudi ptic je, da se to naredi v enem letu. Torej morajo vsi, ki so za to usposobljeni, za leto dni pustiti svoje družine in redno zaposlitev in v tem času "služiti interesom ptic" (naj me koklja brčne, če nisem nekoč, nekje v nekdanji Jugoslaviji, zaradi "višjih interesov" že služil leto dni).

2. točka kodeksa: ... **pri svojem delu in tudi sicer ne vznemirja ptic po nepotrebnem in jim ne škoduje. Prav tako naj ne ogroža drugih živih bitij in narave.**

Te točke dva opazovalca ne bosta razumela enako, zato je bolj ali manj neuporabna. Vsakdo si jo namreč lahko prilagodi po svoje, saj ne vemo, kdaj je iskanje gnezd, obročkanje, fotografiranje, opazovanje ptic itd. potrebno in kdaj nepotrebno vznemirjanje. Kako visok mora biti cilj raziskave, ki jo opravljamo, da opraviči škodo, povzročeno pticam med takšnimi opravili? Kaj pa zimsko krmljenje in pomladansko nameščanje gnezdilnic? Je to naš prispevek k vznemirjanju, škodovanju ali pomoči pticam? Vsak poseg v naravo (tudi revitalizacija ali ponovno ustvarjanje izginulih biotopov!) ogroža kakšno živo bitje. No, primerov je še veliko.

3. točka kodeksa: ... **ne jemlje ptic iz narave in jih ne zadržuje v ujetništvu.**

Okoli te tematike je bilo razlitega že veliko črnila, in verjamem, da se večina ornitologov strinja, da obstajajo primeri, ko je jemanje ptic iz narave ali zadrževanje ptic v ujetništvu upravičeno ali celo potrebno.

4. točka kodeksa: ... **bo pri fotografiranju ptic in narave obziren. Ogroženih vrst naj ne slika na gnezd.**

Neverjetno milo (v primerjavi s prvo točko) in neobvezujoče priporočilo, ki bo le malo fotografov odvrnilo od ustaljenega pristopa med fotografiranjem. Tisti pa, ki si ga bodo vzeli k srcu, bodo, zaradi obzirnosti, na grmu polomili le tri četrtine vejic in ne vseh, ogrožene vrste pa zaradi določila v kodeksu sicer ne bi slikali na gnezd, a kaj, ko je še nimajo v svoji diateki...

5. točka kodeksa: ... **vestno beleži vsa opažanja in skrbi, da se podatki v beležkah ne postarajo.**

6. točka kodeksa: ... **sodeluje s kolegi, jim pomaga pri delu in skrbi za dobre odnose z njimi.** Zadnji dve točki, še tako dobro zamišljeni, puščam brez komentarja. Saj veste, "ne drezaj v osje gnezdo". Obe točki namreč odpirata staro društveno rano, ki je niso zacelile že tudi bolj osebne prošnje.

Ob koncu pa še to. Vsakič ko pomislim na zakonik slovenskih ornitologov, me zapeče vest. Vedno namreč ugotovim, da sem, kljub temu da sem v okviru svojega prepričanja vedno deloval v prid naravi in pticam, grešil že po vseh šestih točkah. Sprašujem se torej, ali sem sploh še lahko član DOPPS?

Davorin Tbm